МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЖУРНАЛІСТИКИ
КАФЕДРА ЖУРНАЛІСТИКИ

Кваліфікаційна робота бакалавра

на тему «Інтерв'ю як метод збереження історичної спадщини (на прикладі російсько-української війни)»

Виконав: студент 4 курсу, групи 6.0612-ж спеціальності 061 Журналістика освітньої програми «Журналістика» спеціалізації «Телевізійна журналістика» *Абазинський А.А.*
Керівник: к. соц. ком., доц. *Рогова Т.А.*
Рецензент: д. соц. ком., проф. *Ковпак В. А*

Запоріжжя 2026

ЗМІСТ

Реферат 3
Завдання 5
Вступ 7
Розділ 1. Теоретичні засади дослідження інтерв'ю як методу збереження історичної спадщини 10
Розділ 2. Супровідна записка до творчого проєкту 23
2.1.Опис та обґрунтування творчого проєкту 23
2.2.Цільова аудиторія та особливості просування продукту 24
2.3.Монетизація та фінансова модель проєкту 26
2.4.Формально-змістові характеристики проєкту 27
2.5.Особливості оформлення проєкту 31
2.6.Технічні та програмні засоби 33
2.7. Зв'язок із творчим доробком (портфоліо) 35
Висновки 36
Список використаної літератури 38
Додаток А Портфоліо 41
Додаток Б Теоретичні підходи до вивчення історичної спадщини та історичної пам'яті в сучасному інформаційному просторі 42
Додаток В Сертифікати, грамота 44
Декларація академічної доброчесності 46
Abstract 47

РЕФЕРАТ

Тема кваліфікаційної роботи бакалавра: Інтерв'ю як метод збереження історичної спадщини (на прикладі російсько-української війни).

Обсяг основного тексту: 31 сторінка

Кількість використаних джерел – 19

Мета роботи: дослідити трансформацію журналістських інтерв'ю в метод збереження історичної спадщини в контексті російсько-української війни, а також застосувати методологічні та етичні особливості запису свідчень очевидців для формування національного архіву пам'яті.

Для реалізації поставленої мети було виконано такі **завдання:**

1) проаналізовані значення усної історії, фіксування спогадів та формування «живого» архіву подій;

2) визначено структурні компоненти етико-психологічної безпеки та маркери ПТСР під час інтерв'ювання травмованих респондентів;

3) розглянуто мобільну журналістику (MoJo) як сучасний медіаінструмент фіксації свідчень, визначивши її специфіку, технічні стандарти якості та методи захисту контенту від цифрових фейків;

4) розроблено власний мультимедійний проєкт (цикл відеоінтерв'ю) на основі теоретичних і практичних засад досліджуваної теми.

Об'єктом дослідження є серія інтерв'ю усних свідчень очевидців російсько-української війни, військових, волонтерів та цивільних в контексті формування історичної пам'яті.

Предметом дослідження є жанрово-тематичні, структурні, формально-змістові та смислові характеристики записаних інтерв'ю з військовослужбовцями та цивільними.

Формально-змістові характеристики проєкту. Практична частина роботи представлена циклом 5 авторських відеоматеріалів тривалістю від 25 до 45 хвилин, створених у період квітень-травень 2026 року. Відеоматеріали проекту демонструють практичне застосування інструментів мобільної

журналістики для фіксації спогадів військовослужбовців та волонтерів і відображають сучасні тенденції розвитку етико-документальних медіаформатів в умовах війни.

Ключові слова: телеведучий, медійний образ, цифровізація, цифрова самопрезентація, медіакомунікація, відеоконтент, візуальний стиль, професійна комунікація, персональний бренд, фіксація свідчень, психологічна травма, прифронтова журналістика, етика документалістики, відеоархів, верифікація даних.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет журналістики Кафедра журналістики
Рівень вищої освіти бакалавр
Спеціальності 061 Журналістика»
Освітня програма «Журналістика»

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. завідувача кафедри
_____Тернова А. І.
«08» грудня 2025 року

З А В Д А Н Н Я

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ БАКАЛАВРА СТУДЕНТОВІ
Абазинському Артуру Андрійовичу

1. Тема роботи **«**Інтерв'ю як метод збереження історичної спадщини (на прикладі російсько-української війни)»
керівник роботи – к. соц. ком., доц., Рогова Т.А.
затверджені наказом ЗНУ від «08» грудня 2025 року № 1776-с.

2. Строк подання студентом роботи – 02.06.2026 р.

3. Вихідні дані до роботи – праці таких дослідників: Ю. Баланюк, Г. Боднар, Ю. Головко, О. Гудошник, О. Денисевич, Л. Дрогомирецька, В. Ільницький, Ю. Винниченко, О. Нарожна, С. Поплавський, Ю. Пуківський, Є. Рачков, О. Рибачок, М. Рогожа, М. Сеньків, А. Тандон, Л. Тарангул, Л. Темченко, Л. Хижняк, Р. Царик, І. Чернікова та інші.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): 1) проаналізувати значення усної історії, фіксування спогадів та формування «живого» архіву подій; 2) визначити структурні компоненти етико-психологічної безпеки та маркери ПТСР під час інтерв'ювання травмованих респондентів; 3) розглянути мобільну журналістику (MoJo) як сучасний медіаінструмент фіксації свідчень, визначивши її специфіку, технічні стандарти якості та методи захисту контенту від цифрових фейків; 4) розробити власний мультимедійний проєкт (цикл відеоінтерв'ю) на основі теоретичних і практичних засад досліджуваної теми.

5. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Вступ	Рогова Т.А., доцент	21.02.2026	09.03.2026
Розділ 1	Рогова Т.А., доцент	23.03.2026	23.03.2026
Розділ 2	Рогова Т.А., доцент	15.05.2026	27.04.2026
Висновки	Рогова Т.А., доцент	30.05.2026	04.05.2026

6. Дата видачі завдання – 20 грудня 2025 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Скласти графік виконання роботи, визначити мету, завдання, об’єкт, предмет дослідження.	14.01.2026	виконано
2	Написати попередній варіант вступу і змісту. Дібрати наукову літературу, визначити емпіричні джерела.	21.02.2026	виконано
3	Опрацювати літературу, написати теоретичну частину, оформити список літератури.	23.03.2026	виконано
4	Розробити і створити творчий проєкт, скласти його опис та обґрунтування.	15.05.2026	виконано
5	Сформувати список творчого доробку, написати всі інші підрозділи практичної частини.	30.05.2026	виконано
6	Написати висновки, оформити додатки	31.05.2026	виконано
7	Пройти рецензування. Здати роботу на нормоконтроль.	01.06.2026	виконано
8	Виправити недоліки оформлення і здати роботу на кафедру.	02.06.2026	виконано

Студент _____ Абазинський А. А.

Керівник роботи _____ Рогова Т. А.

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер _____ Романюк Н. В.

ВСТУП

У сучасному світі, який перебуває в епіцентрі глобальних безпекових криз та збройних конфліктів, роль журналістики як інструменту фіксації реальності набуває нового значення. В умовах повномасштабної російсько-української війни традиційні медіа-жанри виходять за рамки оперативного репортажу, стаючи основою збереження національної пам'яті. Одним з найважливіших механізмів такого запису є інтерв'ю, яке в кризових умовах еволюціонує з короткострокового медіапродукту на повноцінний метод «усної історії».

Журналістичне інтерв'ю сьогодні відіграє подвійну роль: з одного боку, воно надає суспільству актуальну інформацію, а з іншого, виступає унікальним історичним джерелом, що зберігає суб'єктивний досвід очевидців. Запис свідчень військових, добровольців, працівників ДСНС, поліції та цивільного населення дозволяє сформувати «живий» архів подій, що критично важливо для протидії дезінформації та майбутньої реконструкції історичної правди. Ефективність такої роботи залежить не лише від професійних навичок журналіста, але й від його вміння працювати з психологічною травмою респондентів та дотримуватися суворих етичних норм.

Актуальність теми зумовлена радикальною зміною ролі та функцій журналістики в умовах повномасштабної російсько-української війни. Сучасний медіапростір прифронтових регіонів, зокрема Харкова, вимагає від медійників виходу за межі стандартного оперативного інформування. Традиційне журналістське інтерв'ю сьогодні трансформується у провідний метод фіксації усної історії та стає інструментом протидії масштабним цифровим фейкам і спробам агресора знищити національну пам'ять України. Особливої гостроти набуває проблема етико-психологічної безпеки під час безпосередньої комунікації з військовослужбовцями та волонтерами, які мають глибокий травматичний досвід та прояви ПТСР. Класичні журналістські підходи, орієнтовані на «розкручування» спікера заради швидких рейтингів, в умовах війни є неетичними й небезпечними, оскільки ведуть до ретравматизації

респондентів. Це зумовлює необхідність негайного впровадження у практику цивільних медіа нових стандартів «утримання в тіні» та створення «безпечного простору» бесіди. Крім того, в епоху штучного інтелекту та діпфейків, зафіксовані спогади мають володіти беззаперечною юридичною й доказовою вагою для майбутніх міжнародних трибуналів. Використання технологій мобільної журналістики (Mobile Journalism) дозволяє мінімізувати психологічний тиск техніки на військових і волонтерів у полі, але водночас вимагає від журналіста жорсткої дисципліни — від чистки звуку та монтажу в мобільних застосунках до верифікації метаданих. Необхідність теоретичного обґрунтування цих процесів та їх практичного втілення у формі авторських медіапроєктів і визначає актуальність цієї роботи.

Метою роботи є дослідження трансформації журналістських інтерв'ю в метод збереження історичної спадщини в контексті російсько-української війни, а також застосувати методологічні та етичні особливості запису свідчень очевидців для формування національного архіву пам'яті.

Для досягнення поставленої мети передбачено розв'язання таких **завдань:**

1) проаналізовані значення усної історії, фіксування спогадів та формування «живого» архіву подій;

2) визначено структурні компоненти етико-психологічної безпеки та маркери ПТСР під час інтерв'ювання травмованих респондентів;

3) розглянуто мобільну журналістику (MoJo) як сучасний медіаінструмент фіксації свідчень, визначивши її специфіку, технічні стандарти якості та методи захисту контенту від цифрових фейків;

4) розроблено власний мультимедійний проєкт (цикл відеоінтерв'ю) на основі теоретичних і практичних засад досліджуваної теми.

Об'єкт дослідження є серія інтерв'ю усних свідчень очевидців російсько-української війни, військових, волонтерів та цивільних в контексті формування історичної пам'яті.

Предмет дослідження: жанрово-тематичні, структурні, формально-змістові та смислові характеристики записаних інтерв'ю з військовослужбовцями та цивільними.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається з реферату, вступу, двох розділів, висновків, списку використаної літератури та додатків. Обсяг основної частини роботи – 31 сторінка. Список використаної літератури включає 19 найменувань (викладених на 4 сторінках).

РОЗДІЛ 1
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНТЕРВ'Ю ЯК МЕТОДУ ЗБЕРЕЖЕННЯ ІСТОРИЧНОЇ СПАДЩИНИ

У сучасній гуманітаристиці поняття історичної спадщини та історичної пам'яті дедалі частіше розглядаються не як ізольовані феномени, а як взаємопов'язані складові суспільного розвитку. Історична спадщина охоплює матеріальні та нематеріальні свідчення минулого, тоді як історична пам'ять відображає механізми їхнього осмислення, інтерпретації та передачі наступним поколінням. В умовах розвитку цифрових комунікацій ці категорії набувають нових вимірів, оскільки пам'ятки, архівні документи, музейні колекції та меморіальні практики дедалі активніше інтегруються у глобальний інформаційний простір. Саме тому сучасні наукові підходи до вивчення спадщини виходять за межі традиційного пам'яткознавства та охоплюють інформаційні, комунікаційні, культурологічні й соціологічні аспекти, які детально систематизовано та викладено автором у відповідній таблиці (Додаток Б).

Саме інтерв'ювання дозволяє фіксувати такі історії стійкості, перетворюючи індивідуальний досвід на важливий елемент колективної пам'яті та культурної спадщини. Такий підхід демонструє, що збереження спадщини має не лише культурне, а й соціально-психологічне значення [17, с. 51].

Розроблена та узагальнена автором на основі аналізу наукових джерел таблиця (Додаток Б) систематизує основні теоретичні підходи до вивчення історичної спадщини та історичної пам'яті в умовах сучасного інформаційного суспільства. Вона демонструє, що історична спадщина є складним багатовимірним феноменом, який може розглядатися не лише як сукупність матеріальних чи нематеріальних пам'яток минулого, а й як важливий чинник формування культурної ідентичності, суспільної згуртованості та колективної пам'яті. Культурологічний, ідентифікаційний та соціокультурний підходи акцентують увагу на значенні спадщини як складової національної культури та

механізму збереження історичної тяглості поколінь. Водночас конструктивістський підхід і концепція «суперечливої спадщини» дозволяють простежити процеси переосмислення минулого, зміну суспільних оцінок історичних подій, пам’ятників і символів під впливом сучасних політичних, культурних та соціальних трансформацій. Важливе місце також займають інституційний і правовий підходи, які дають змогу досліджувати механізми державного та міжнародного регулювання у сфері охорони культурної спадщини.

Особливої актуальності в умовах цифрової трансформації набувають інформаційно-комунікаційний, цифровий та документно-інформаційний підходи. Вони розглядають історичну спадщину як важливий інформаційний ресурс, що функціонує у цифровому середовищі завдяки електронним бібліотекам, цифровим архівам, базам даних та мережевим платформам. Такі підходи сприяють забезпеченню довготривалого збереження історичних джерел, розширенню доступу до них і формуванню нових моделей наукової та освітньої комунікації. Водночас безпековий, кризовий та підхід культурної стійкості акцентують увагу на необхідності захисту культурних цінностей в умовах воєн, криз і надзвичайних ситуацій, що є особливо важливим для України в умовах російсько-української війни. Доповнюють цю систему міжнародний та ресурсний підходи, які розглядають історичну спадщину як складову світового культурного надбання та вагомий ресурс соціального, економічного й туристичного розвитку територій. Сукупність зазначених підходів формує комплексну методологічну основу для дослідження історичної спадщини та її функціонування у сучасному інформаційному просторі.

Дослідники наголошують, що історико-культурна спадщина є не лише сукупністю пам’яток минулого, а й важливим чинником формування колективної ідентичності. У статті Л. Тарангул, І. Чернікової та Л. Дрогомирецької підкреслюється, що «історико-культурна спадщина як джерело досвіду багатьох поколінь є втіленням естетичних, морально-етичних, мистецьких, технологічних, релігійно-космологічних уявлень та здобутків

народів». Автори розглядають спадщину як один із ключових чинників національної ідентичності, що особливо актуалізується в умовах суспільних трансформацій та зовнішніх загроз [18, с. 151].

У сучасних дослідженнях усе більшого поширення набуває концепція спадщини як соціального конструкту. Її сутність полягає в тому, що суспільство не просто успадковує певні об'єкти минулого, а постійно переосмислює їхню цінність відповідно до актуальних культурних і політичних потреб. Відтак предметом наукового аналізу стають не лише самі пам'ятки, а й практики їхнього використання, репрезентації та інтерпретації. Особливого значення ця проблема набуває у зв'язку з формуванням нових політик пам'яті, які впливають на суспільне ставлення до різних історичних наративів.

Саме в цьому контексті Ю. Баланюк розглядає феномен суперечливої культурної спадщини. Дослідниця зазначає, що культурна спадщина виступає «важливим елементом соціальної трансформації, яка проявляється у переосмисленні історичної пам'яті, формуванні нових суспільних цінностей та інтеграції різних соціальних груп у спільний культурний простір» . Такий підхід демонструє, що історична пам'ять є динамічним процесом, який змінюється під впливом суспільних дискусій та політичних трансформацій [1, с. 82].

Важливе місце у сучасній теорії посідає розуміння спадщини як ресурсу розвитку територій і громад. Якщо раніше основна увага приділялася охороні пам'яток, то нині дедалі частіше йдеться про їхню інтеграцію в економічні, туристичні та освітні процеси. Такий підхід передбачає активне використання історико-культурних ресурсів для формування конкурентних переваг регіонів, розвитку локальної ідентичності та зміцнення соціальної згуртованості. На цьому акцентує увагу С. Поплавський, який визначає історичну спадщину як «матеріалізовану історію країни, свідчення культурного багатства й глибини історичної пам'яті». На думку автора, ефективне управління історичною спадщиною здатне суттєво впливати на розвиток т ериторіальних громад, сприяти економічному зростанню та посиленню місцевої самобутності [11, с. 327–328].

Окремий напрям сучасних досліджень пов’язаний із цифровою трансформацією сфери культурної спадщини. Розвиток інформаційних технологій суттєво змінив підходи до збереження, каталогізації та поширення історичних джерел. У результаті виникли нові форми взаємодії між суспільством і культурною спадщиною, засновані на використанні електронних архівів, цифрових бібліотек, баз даних і віртуальних музеїв. Завдяки цьому історична пам’ять дедалі більше функціонує у цифровому середовищі.

Показовими у цьому контексті є висновки Є. Рачкова, який наголошує, що технології баз даних стали «невід’ємною складовою практики збереження та дослідження міської культурної спадщини». Дослідник підкреслює, що сучасні інформаційні системи забезпечують не лише збереження інформації, а й створюють нові можливості для її аналізу, візуалізації та поширення серед широкої аудиторії [13, с. 33]. Подальший розвиток цієї проблематики пов’язаний із формуванням глобальних цифрових ресурсів документальної спадщини. У таких проєктах історична пам’ять набуває транснаціонального характеру, а доступ до джерел перестає залежати від географічних кордонів. Це відкриває нові перспективи для міжкультурного діалогу та розвитку міжнародних досліджень у сфері культурної спадщини.

Як вважає О. Рибачок, міжнародні цифрові ресурси є складовою сучасного інформаційного суспільства. Автор підкреслює значення Європеани як «інтегрованого електронного європейського простору культурної спадщини» і зазначає, що одним із ключових завдань таких проєктів є «організація вільного доступу до інформації», що суттєво розширює можливості дослідження й популяризації історичної спадщини [14, с. 198–199]. Суттєвий вплив на розвиток сучасних теоретичних підходів справили події російсько-української війни. Масштабне руйнування пам’яток історії та культури актуалізувало питання про роль спадщини як елемента національної безпеки. У сучасній науці дедалі частіше наголошується, що атаки на культурні об’єкти є не лише воєнними злочинами, а й спробами зруйнувати колективну пам’ять та культурну ідентичність народу.

На думку М. Рогожі, під час сучасної війни розмивається «поле бою» і військові дії розповсюджуються на території, де перебуває цивільне населення і знаходяться об’єкти культурної спадщини. Авторка також підкреслює важливість міжнародної взаємодії у сфері оцифрування культурної спадщини та створення умов для її збереження [15, с. 12].

У сучасному інформаційному просторі дедалі більшого значення набуває концепція культурної стійкості. Вона передбачає розгляд культурної спадщини як ресурсу, що допомагає суспільству долати кризи, війни та інші надзвичайні ситуації. У межах цього підходу пам’ять розуміється не лише як збереження минулого, а й як чинник відновлення соціальних зв’язків та підтримки суспільної солідарності. У довіднику ICCROM зазначено, що «під час страждань і втрат народжуються історії про стійкість, в яких культура відіграє ключову роль» [17, с. 5].

Важливим напрямом сучасних досліджень є аналіз інституційних механізмів збереження історичної пам’яті. Значна увага приділяється діяльності університетів, архівів, бібліотек, музеїв та інших культурних інституцій, які виступають посередниками між історичним минулим і сучасним суспільством. Саме вони забезпечують накопичення, інтерпретацію та поширення знань про минуле. Університет розглядається Л. Хижняком як важливого учасника процесів «вивчення, збереження і використання» культурної спадщини [19, с. 21]. Саме університетські проєкти усної історії сьогодні виступають одним із провідних механізмів збору інтерв’ю, пов’язаних із локальною історією, культурною спадщиною та пам’яттю про події війни, тому вважаємо ціннісним з наукової точки зору підготовлений творчий проєкт в межах дослідження.

Отже, сучасні теоретичні підходи до вивчення історичної спадщини та історичної пам’яті характеризуються міждисциплінарністю та орієнтацією на аналіз культурних процесів у широкому соціальному контексті. Вони поєднують культурологічні, історичні, інформаційні, комунікаційні та соціологічні підходи, дозволяючи розглядати спадщину не лише як сукупність пам’яток минулого, а як важливий ресурс формування ідентичності, розвитку громад, забезпечення

культурної стійкості та функціонування сучасного інформаційного простору. Саме тому дослідження історичної спадщини сьогодні дедалі більше зосереджується на проблемах цифровізації, комунікації, політик пам'яті та інтеграції культурного надбання у глобальний інформаційний обіг.

Інтерв'ю у сучасному інформаційному суспільстві належить до найбільш поширених способів отримання, фіксації та передачі інформації. Як вважають Л. Тарангул, І. Чернікова та Л. Дрогомирецька, інтерв'ю одночасно виступає журналістським жанром, комунікативною технологією та дослідницьким методом, що дає можливість отримувати відомості безпосередньо від носіїв певного досвіду, знань чи пам'яті [18, с. 147]. Особливої актуальності інтерв'ю набуває у сфері вивчення історичної спадщини, де важливим джерелом інформації є не лише письмові документи чи матеріальні пам'ятки, а й усні свідчення очевидців подій, представників місцевих громад, науковців, музейних працівників та інших носіїв історичної пам'яті. Саме через інтерв'ювання відбувається фіксація індивідуального досвіду, який згодом стає складовою колективної пам'яті суспільства.

Теоретичне осмислення інтерв'ю в контексті історико-культурних досліджень ґрунтується на розумінні спадщини як результату взаємодії між минулим і сучасністю. Сучасні дослідники культурної спадщини наголошують, що її значення визначається не лише фізичним існуванням пам'яток, а й способами їх інтерпретації суспільством. У цьому контексті інтерв'ю стає інструментом виявлення суспільних уявлень про минуле, механізмів формування локальної та національної ідентичності, а також особливостей функціонування історичної пам'яті в сучасному інформаційному просторі.

Як зазначають Л. Тарангул, І. Чернікова та Л. Дрогомирецька, «історико-культурна спадщина як джерело досвіду багатьох поколінь є втіленням естетичних, морально-етичних, мистецьких, технологічних, релігійно-космологічних уявлень та здобутків народів» [18, с. 147]. Саме тому інтерв'ювання носіїв локальної пам'яті дозволяє фіксувати не лише фактичні відомості про минуле, а й способи його осмислення різними поколіннями.

Сутність інтерв'ю як дослідницького методу полягає в отриманні інформації шляхом цілеспрямованого усного спілкування між дослідником і респондентом. На відміну від звичайної бесіди, інтерв'ю має заздалегідь визначену мету, структуру та логіку побудови. Його основним завданням є виявлення фактів, оцінок, переживань, спогадів і суджень, які не можуть бути повною мірою зафіксовані в офіційних документах або статистичних матеріалах. Особливо важливим це є для вивчення культурної спадщини, оскільки значна частина знань про минуле передається через усні традиції, родинну пам'ять та локальні наративи.

З позицій сучасного пам'яткознавства інтерв'ю дозволяє виявити суспільне значення культурної спадщини та зрозуміти її роль у житті громади. Як зазначається у дослідженнях, історико-культурна спадщина є важливим чинником усвідомлення національної ідентичності та джерелом міжпоколінної передачі досвіду. Саме тому опитування носіїв локальної пам'яті стає одним із ключових засобів дослідження процесів збереження та актуалізації спадщини [11, с. 332]. У журналістиці інтерв'ю традиційно розглядається як окремий жанр, що передбачає оприлюднення відповідей співрозмовника на запитання журналіста. Основною особливістю цього жанру є персоніфікований характер інформації, оскільки читач або глядач отримує відомості безпосередньо від конкретної особи. У сфері дослідження культурної спадщини журналістське інтерв'ю часто використовується для фіксації свідчень очевидців історичних подій, працівників музеїв, архівістів, науковців та представників громад, які беруть участь у збереженні пам'яток історії та культури.

Водночас у наукових дослідженнях інтерв'ю виконує ширший спектр функцій. Воно дозволяє отримувати унікальну інформацію про об'єкти культурної спадщини, їхню історію, сучасний стан та суспільне сприйняття. У працях, присвячених культурній спадщині України, наголошується, що збереження пам'яток є не лише технічним чи правовим завданням, а й соціокультурним процесом, який безпосередньо пов'язаний із колективною пам'яттю суспільства [11, с. 321].

На думку С. Поплавського громадах [11], за ступенем структурованості інтерв'ю поділяють на стандартизовані, напівструктуровані та неструктуровані. Стандартизоване інтерв'ю передбачає використання чітко визначеного переліку запитань і забезпечує можливість порівняння відповідей різних респондентів. Напівструктуроване інтерв'ю поєднує заздалегідь підготовлені запитання з можливістю уточнення окремих аспектів у ході розмови. Неструктуроване інтерв'ю має форму вільної бесіди та використовується переважно для глибокого вивчення індивідуального досвіду.

Особливого значення у дослідженнях історичної спадщини набуває напівструктуроване інтерв'ю, яке дозволяє поєднати системність збору інформації з можливістю фіксації унікальних свідчень. Саме такий формат є найбільш ефективним для вивчення локальної пам'яті, традицій, усної історії та практик збереження культурної спадщини в громадах [11, с. 317]. Історична спадщина визначається С. Поплавським як «матеріалізована історія країни, свідчення культурного багатства й глибини історичної пам'яті» [11, с. 315]. Відповідно, інтерв'ю дає можливість простежити, як ця «матеріалізована історія» сприймається місцевими жителями та яким чином вона впливає на формування ідентичності територіальних громад.

Окремою формою дослідницького інтерв'ю є біографічне інтерв'ю. Воно спрямоване на реконструкцію життєвого шляху людини та аналіз її особистого досвіду. У контексті історико-культурних досліджень біографічні інтерв'ю дають можливість відтворити історію окремих населених пунктів, установ культури, музейних колекцій чи пам'яткоохоронних ініціатив через призму особистих спогадів. Такі свідчення нерідко містять інформацію, відсутню в офіційних документах.

Близьким до біографічного є метод усної історії, який широко застосовується для дослідження історичної пам'яті. Його головною метою є документування індивідуальних спогадів про події минулого. «В умовах російсько-української війни значення усної історії суттєво зростає, оскільки саме через інтерв'ювання очевидців відбувається фіксація досвіду, який у

майбутньому стане важливим джерелом для істориків, культурологів та дослідників пам’яті» [15, с. 11].

У сучасному інформаційному просторі інтерв’ю дедалі частіше поєднується з цифровими технологіями. Використання аудіо- та відеозапису, електронних архівів, цифрових платформ і баз даних забезпечує можливість тривалого збереження отриманої інформації та її подальшого використання в наукових, освітніх і культурних проєктах. Завдяки цьому інтерв’ю перетворюється не лише на метод збору даних, а й на інструмент формування цифрової історичної пам’яті.

Особливу роль цифрових технологій у збереженні історичної інформації підкреслюють дослідження, присвячені електронним ресурсам культурної спадщини. «Розвиток цифрових архівів, баз даних та інтегрованих інформаційних систем створює нові можливості для накопичення, систематизації та поширення усних свідчень, які стають частиною ширшого інформаційного простору культурної пам’яті» [14, с. 3]. На думку О. Рибачка, одним із ключових напрямів розвитку сучасної культурної спадщини є створення інтегрованих цифрових ресурсів та «організація вільного доступу до інформації» [14, с. 3]. У цьому контексті аудіо- та відеоінтерв’ю дедалі частіше стають частиною електронних архівів, цифрових бібліотек і тематичних баз даних, що забезпечує їх довготривале збереження та доступність для дослідників.

Серед основних функцій інтерв’ю слід виокремити інформаційну, комунікативну, пізнавальну, документальну та меморіальну. Інформаційна функція полягає у зборі нових відомостей про певний об’єкт або явище. Комунікативна функція забезпечує взаємодію між дослідником і носієм інформації. Пізнавальна функція сприяє поглибленню знань про історичні процеси. Документальна функція пов’язана з фіксацією фактів і свідчень. Меморіальна функція забезпечує збереження індивідуальної та колективної пам’яті для майбутніх поколінь. Сучасні інформаційні системи, на думку Є. Рячко, забезпечують «документування різних історичних джерел (писемних, візуальних, усних тощо)» [13, с. 28]. Це положення безпосередньо стосується

інтерв'ю, оскільки усні свідчення є важливим різновидом історичного джерела, який потребує фіксації, систематизації та збереження нарівні з іншими видами документів.

Саме меморіальна функція інтерв'ю дозволяє зберегти не лише фактичну інформацію про об'єкти культурної спадщини, а й емоційні переживання, особисті оцінки та інтерпретації, які формують живий зв'язок між минулим і сучасністю. Такі свідчення нерідко стають основою для музейних експозицій, архівних колекцій та освітніх проєктів, спрямованих на популяризацію історичної пам'яті [17, с. 21]. На думку М. Рогожі, під час сучасної війни «розмивається поле бою і військові дії розповсюджуються на території, де перебуває цивільне населення і знаходяться об'єкти культурної спадщини» [15, с. 10]. За таких умов інтерв'ю стає не лише методом збору інформації, а й засобом документування воєнного досвіду, руйнувань пам'яток та трансформацій історичної пам'яті сучасного українського суспільства.

Таким чином, інтерв'ю є універсальним інструментом пізнання соціальної реальності, який поєднує властивості журналістського жанру та наукового методу. У сфері вивчення історичної спадщини та історичної пам'яті воно забезпечує отримання унікальної інформації про минуле, сприяє збереженню усних свідчень, розкриває механізми формування колективної пам'яті та допомагає інтегрувати історичний досвід у сучасний інформаційний простір. Саме тому інтерв'ю сьогодні розглядається як один із найважливіших інструментів документування культурної спадщини та забезпечення її міжпоколінної трансляції.

В українській науковій традиції інтерес до усної історії значно посилився після здобуття незалежності. Відхід від монополії офіційних історичних наративів сприяв зверненню до особистих свідчень як повноцінного історичного джерела. У результаті інтерв'ю почали активно використовуватися для вивчення локальної історії, родинної пам'яті, повсякденного життя та культурних практик різних соціальних груп.

У базовому звіті RES-POL зазначається, що серед методів дослідження культурної спадщини використовуються «глибинні інтерв'ю із заінтересованими сторонами» [8, с. 4]. Це свідчить про визнання інтерв'ювання важливим інструментом отримання інформації про сучасний стан культурної спадщини, її проблеми та перспективи розвитку. У зарубіжній практиці усна історія вже давно стала невід'ємною складовою діяльності архівів, музеїв і наукових установ. У багатьох країнах створюються спеціальні колекції усних свідчень, присвячені війнам, міграційним процесам, етнокультурним трансформаціям та іншим важливим історичним подіям. Такі архіви дозволяють зберігати людський вимір історії та забезпечувати доступ до нього широкому колу дослідників.

Суттєву роль у розвитку усної історії відіграють цифрові технології. На переконання Є. Рачкова, сучасні бази даних забезпечують документування різних типів історичних джерел, включаючи усні свідчення [13, с. 29-30]. Завдяки цифровим платформам інтерв'ю можуть не лише зберігатися, а й використовуватися в освітній, науковій та культурній діяльності. Одним із найбільш масштабних міжнародних напрямів розвитку усної історії є інтеграція усних свідчень у цифрові ресурси культурної спадщини. Такі ресурси поєднують архівні документи, музейні колекції, фотографії, аудіо- та відеоматеріали, створюючи комплексний інформаційний простір історичної пам'яті. Дослідник О. Рибачок акцентує увагу на тому, що сучасні міжнародні цифрові ресурси орієнтовані насамперед на забезпечення відкритого доступу до інформації та створення єдиного інтегрованого середовища для збереження й популяризації культурної спадщини [14, с. 71-72]. У межах такого інформаційного простору усні свідчення поступово набувають статусу повноцінних історичних джерел і розглядаються нарівні з традиційними архівними документами. Особливої актуальності усна історія набула в період російсько-української війни, коли під загрозою опинилися не лише матеріальні пам'ятки культури, а й безпосередні свідчення учасників та очевидців сучасних подій. У зв'язку з цим систематичне збирання та збереження спогадів стало одним із ключових напрямів діяльності

наукових установ, музеїв, архівів і культурних організацій, що прагнуть зафіксувати досвід сьогодення для майбутніх поколінь.

Сучасні воєнні конфлікти характеризуються зміною традиційного розуміння простору бойових дій, оскільки військове протистояння дедалі частіше охоплює території проживання цивільного населення та місця розташування об’єктів культурної спадщини [15, с. 10].

За таких обставин інтерв’ю з очевидцями виконує значно ширшу функцію, ніж звичайний науковий метод збору інформації. Воно стає важливим інструментом документування історичної реальності, який дозволяє зберегти унікальні свідчення про події, що можуть бути втрачені внаслідок воєнних руйнувань або плину часу. Фіксація особистого досвіду людей забезпечує збереження історичної пам’яті та створює джерельну базу для майбутніх досліджень [19, с. 22].

Як зазначає професорка В. Ковпак, «документи, спогади, листи як інтелектуальний / соцієтальний капітал світового українства, особливо політичної (повоєнної) української еміграції, становлять перспективний напрям інформаційно-аналітичної діяльності сучасних державних управлінців, політологів, дипломатів, істориків, фахівців інформаційно-комунікаційної сфери, митців та усіх зацікавлених у державотворчому процесі, реалізації стратегічних комунікацій» [9, с. 34]. Ми цілком підтримуємо цієї думки і врахуємо це у своєму проєкті.

Нагадаємо, що відповідно до ч. 16 ст. 4 розділу 1 Воєнної доктрини України, стратегічні комунікації визначаються як скоординоване і належне використання комунікативних можливостей держави задля просування її цілей. У такому вимірі зафіксовані свідчення, на думку дослідниці, «становлять прецедентні тексти доби, що містять програмовий, смисловий ресурс для формування громадянського суспільства, "успішний кейс" творення держави в умовах абсолютної самоорганізації тощо» [9, с. 34].

Отже, теоретичний аналіз інтерв’ю як методу збереження історичної спадщини дозволяє дійти висновку, що в сучасних умовах цей інструмент

виходить далеко за межі традиційного журналістського жанру чи допоміжного дослідницького прийому. Інтерв'ю виступає важливим засобом фіксації індивідуального та колективного досвіду, який нерідко залишається поза межами офіційних документів, архівних матеріалів і пам'яток матеріальної культури. Саме через усні свідчення стає можливим відтворення тих аспектів історичної реальності, які неможливо повною мірою реконструювати за допомогою письмових джерел.

Особливого значення це набуває в контексті вивчення локальної історії, повсякденного життя, культурних практик та суспільних трансформацій, де людська пам'ять виступає самостійним і надзвичайно цінним джерелом історичної інформації. У зв'язку з цим інтерв'ю слід розглядати не лише як спосіб збору даних, а як механізм збереження нематеріальної складової історичної спадщини.

РОЗДІЛ 2
СУПРОВІДНА ЗАПИСКА ДО ТВОРЧОГО ПРОЄКТУ

2.1. Опис та обґрунтування творчого проєкту

Особливістю творчого проєкту є поєднання елементів журналістського інтерв'ю, документального кіно та усної історії. Завдяки цьому матеріал виконує не лише інформаційну, а й історико-меморіальну функцію. Зафіксовані свідчення можуть становити цінність для майбутніх дослідників, істориків, соціологів, журналістів та представників культурних інституцій, які вивчатимуть події сучасної війни [4, с. 208]. Творчий потенціал проєкту полягає в можливості його подальшого розвитку та масштабування. У перспективі серія інтерв'ю може бути доповнена новими героями, тематичними випусками, матеріалами про цивільне населення, волонтерів, військових медиків, іноземних журналістів та інших учасників подій. Це створює передумови для формування повноцінного цифрового архіву свідчень про російсько-українську війну [6, с. 20].

Реалізація проєкту супроводжується певними ризиками. Насамперед це складність отримання доступу до потенційних респондентів через вимоги безпеки й режим секретності окремих військових операцій. Додатковими викликами є необхідність дотримання етичних стандартів під час роботи з травматичним досвідом співрозмовників, а також можливі обмеження щодо оприлюднення інформації, яка може становити інтерес для противника. Важливим фактором є й психологічне навантаження на автора проєкту, який працює з емоційно складними історіями та переживаннями героїв [2, с. 280-285]. Практична значущість проєкту полягає у створенні якісного документального контенту, який сприятиме поширенню достовірної інформації про війну, формуванню суспільної пам'яті та збереженню особистих свідчень її учасників. Створені відеоматеріали розміщені на платформі YouTube, що уможливлює подальше використання відеоархіву освітніми, науковими та культурними установами, а також передачі окремих матеріалів до цифрових архівів, музеїв пам'яті та дослідницьких центрів, що займаються документуванням російсько-української війни.

2.2. Цільова аудиторія та особливості просування продукту

Цільову аудиторію проєкту становлять громадяни України та представники української діаспори за кордоном віком переважно від 18 до 45 років. За період тестової публікації проєкту його матеріали переглянули понад сто користувачів на цифрових платформах, зокрема, на авторському YouTube-каналі «Артур Абазинський», де було розміщено документальний цикл «Just People», а також через систему анонсів на сторінках автора у соціальних мережах Facebook, Instagram та Telegram. Найбільшу активність продемонструвала саме вікова група 18-45 років, яка є основним споживачем цифрового контенту. Аудиторія проєкту представлена як чоловіками, так і жінками. Особливий інтерес до матеріалу виявили військовослужбовці, члени їхніх сімей, волонтери, внутрішньо переміщені особи та цивільне населення. Аналіз статистики переглядів за період з 2 червня по 9 червня свідчить, що найбільше охоплення було досягнуто серед користувачів із середньою спеціальною та вищою освітою, які активно цікавляться документальним контентом, суспільно-політичною журналістикою та аналітичними матеріалами.

Географічно україномовна аудиторія охоплює жителів усіх регіонів України, внутрішньо переміщених осіб, українців, які тимчасово проживають за кордоном, представників української діаспори в країнах Європейського Союзу, США, Канаді та Австралії. З точки зору психографічних характеристик аудиторія характеризується такими рисами: високий рівень громадянської свідомості, інтерес до сучасної історії України, підтримка українських демократичних цінностей, прагнення отримувати достовірну інформацію про перебіг війни, бажання краще розуміти досвід військовослужбовців. Основною потребою україномовного сегмента є отримання неформалізованого, особистісного погляду на події війни. На відміну від новинних сюжетів або офіційних повідомлень, інтерв’ю дозволяє аудиторії побачити події очима безпосереднього учасника та сформувати більш глибоке емоційне розуміння ситуації [5, с. 74-76].

Другим важливим сегментом є міжнародна аудиторія громадяни країн ЄС, Великої Британії, США, Канади та інших держав віком 20-50 років, які стежать за подіями в Україні. До неї належать журналісти, дослідники, представники громадських організацій, волонтери та громадяни, що підтримують Україну. Основною мотивацією цієї аудиторії є отримання достовірної інформації про війну безпосередньо від її учасників та розуміння людського виміру конфлікту. Згідно з даними внутрішньої аналітики панелі YouTube Studio, на етапі тестового запуску проєкту співвідношення між внутрішньою (українською) та зовнішньою (міжнародною) аудиторією становить орієнтовно 85 % до 15 %, що підтверджує наявність реального інтересу з боку іноземних користувачів до зафіксованих усноісторичних свідчень.

Особливістю проєкту є його високий потенціал органічного поширення. На відміну від розважального контенту, документальні інтерв'ю з військовими мають суспільно значущу цінність, що стимулює користувачів рекомендувати їх друзям, поширювати в соціальних мережах та обговорювати в тематичних спільнотах. Додатковим чинником є алгоритми сучасних платформ, які просувають контент із високим рівнем взаємодії користувачів.

Український медіапростір сьогодні характеризується високою концентрацією контенту, присвяченого російсько-українській війні. Більшість медіа активно висвітлюють події на фронті, міжнародну підтримку України, соціальні наслідки війни та діяльність військових підрозділів. Водночас значна частина наявного контенту створюється в жанрах новинної журналістики або коротких репортажних форматів.

Для забезпечення максимальної ефективності просування проєкту обрано модель багатоканальної комунікації, яка передбачає використання кількох взаємодоповнюючих платформ та форматів контенту. У межах цієї багатоканальної стратегії основною платформою для хостингу повних версій відеоінтерв'ю є YouTube, тоді як інші згадані соцмережі виступають додатковими інструментами дистрибуції. Вибір саме YouTube як головного майданчика зумовлений його популярністю серед цільової аудиторії,

можливістю розміщення довготривалих відеоматеріалів та наявністю ефективних інструментів аналітики. Крім того, YouTube дозволяє формувати навколо каналу постійну аудиторію через систему підписок та рекомендацій [5, с. 77].

Оцінювання ефективності просування здійснюватиметься за допомогою інструментів YouTube Studio Analytics та статистичних даних соціальних мереж. Аналіз цих показників дозволить визначати рівень зацікавленості аудиторії, ефективність окремих каналів комунікації та напрями подальшого вдосконалення контенту.

Основними показниками результативності виступатимуть кількість переглядів відео, середня тривалість перегляду, показник утримання аудиторії (Audience Retention), кількість нових підписників, охоплення публікацій, рівень взаємодії користувачів (коментарі, вподобання, поширення), географія переглядів та частка міжнародної аудиторії. Комплексний аналіз зазначених показників дозволить оцінити успішність реалізації комунікаційної стратегії та визначити перспективи подальшого розвитку проєкту.

2.3. Монетизація та фінансова модель проєкту

Попри те, що проєкт реалізується як бакалаврська кваліфікаційна робота і на початковому етапі не передбачає комерційної мети, його масштабування потребує розуміння можливих моделей фінансування. Визначення цих моделей важливе і з практичної точки зору: якісне документування воєнних свідчень є ресурсомістким процесом, що включає технічне обладнання, монтаж, транскрибування та просування. Для цього проєкту актуальними є такі моделі монетизації та фінансування:

- Грантова підтримка. Найбільш природна модель для документальної журналістики в умовах війни. Серед потенційних джерел Українські культурні фонди (Український культурний фонд), міжнародні медіафонди (European Journalism Centre, Free Press Unlimited), а також гранти на збереження культурної

спадщини (UNESCO, Меморіальний фонд Голокосту як приклад подібних механізмів для документування геноцидів та воєнних злочинів).

- YouTube-монетизація. Після досягнення порогових показників (1 000 підписників та 4 000 годин переглядів) канал отримує доступ до програми монетизації YouTube Partner Program. Для проєкту з англомовною аудиторією RPM (дохід на тисячу переглядів) є вищим, ніж для виключно україномовного контенту.

- Краудфандинг та донати. Платформи Patreon або Buy Me a Coffee дозволяють формувати спільноту підтримувачів, зацікавлених у продовженні серії. Для ветеранської та діаспорної аудиторії цей формат є звичним і психологічно близьким.

- Партнерство з архівами та музеями. Передача відеоматеріалів до цифрових архівів (Національний архів України, Digital Archive of Ukrainian Oral History) може здійснюватися на умовах фінансової підтримки або спільного виробництва.

Пітч проєкту (УТП для потенційного інвестора або партнера). Проєкт пропонує унікальний документальний продукт серію відеоінтерв'ю з учасниками російсько-української війни, реалізовану одночасно двома мовами (українською та англійською). На відміну від новинного контенту, ці матеріали мають тривалу архівну цінність і суспільну значущість, що буде лише зростати із плином часу. Інвестор або партнер отримує можливість асоціюватися з документуванням одного з найважливіших збройних конфліктів сучасності, а також за умови міжнародного поширення репутаційну присутність у міжнародному медіапросторі. Проєкт є масштабованим, не потребує великої редакційної команди та може існувати і розвиватися як авторський незалежний медіапродукт.

2.4. Формально-змістові характеристики проєкту

Творчий проєкт «Just People» складається з п’яти відеоінтерв’ю, кожне з яких є самостійним завершеним медіапродуктом і водночас частиною єдиної документальної серії. Проєкт спрямований на висвітлення особистого досвіду людей, чиє життя безпосередньо пов’язане з російсько-українською війною. Основна ідея полягає у фіксації людських історій та створенні документального свідчення про події сучасної війни через розповіді її безпосередніх учасників і очевидців. [4, с. 209-211]. На відміну від традиційного новинного контенту, що зосереджується переважно на хронології подій і статистичних даних, проєкт акцентує увагу на людському вимірі війни, її впливі на особистість, світогляд і життєвий вибір героїв.

Назва проєкту «Just People» є концептуально вмотивованою та відображає його змістову спрямованість. У центрі уваги перебувають звичайні люди, які в умовах війни виконують незвичайні ролі: захищають державу зі зброєю в руках, приїжджають з інших країн для участі в бойових діях або присвячують себе волонтерській діяльності в прифронтових регіонах. Назва підкреслює прагнення показати героїв не лише як військових чи волонтерів, а і як особистостей зі своїми переконаннями, переживаннями, страхами, мотивацією та баченням майбутнього.

Кількість інтерв’ю – п’ять випусків – була визначена відповідно до концепції проєкту й покликана продемонструвати різні аспекти російсько-української війни. Кожен із героїв представляє окремий погляд на події: український військовий, іноземний доброволець, іноземна волонтерка. Таке поєднання дозволяє розкрити військовий, міжнародний і гуманітарний виміри війни, сформувати багатогранне уявлення про сучасні події.

Підготовка першого інтерв’ю передбачала ґрунтовне опрацювання тематики, пов’язаної з бойовим досвідом українських військовослужбовців. Героєм випуску став Ігор – танкіст Збройних Сил України, учасник Курської операції 2024 року. Сценарна структура інтерв’ю була побудована таким чином, щоб послідовно розкрити основні аспекти його військової служби та особистих

переживань. Розмова охоплює питання підготовки до Курської операції, її перебігу, особливостей використання сучасного західного озброєння, зокрема танків Leopard і реактивних систем HIMARS, а також взаємодії українських військових із цивільним населенням на території РФ. Увага приділяється і психологічним аспектам перебування в зоні бойових дій, порівнянню досвіду участі в антитерористичній операції та сучасній повномасштабній війні, ролі волонтерського руху й оцінці діяльності державних інституцій в умовах війни. Важливе місце в інтерв'ю займають спогади героя та його роздуми щодо перспектив завершення війни. Тривалість випуску становить 17 хв. 19 сек., а мовлення героя збережено у його природному вигляді, що дозволяє передати автентичність розповіді.

Підготовка другого інтерв'ю була зосереджена на висвітленні міжнародного військового виміру підтримки України. Героєм випуску став Хіфі – іноземний доброволець, який прибув до України з Австралії та долучився до лав українських сил оборони. Сценарій було побудовано навколо особистої історії героя та його мотивації брати участь у війні на боці України. У центрі розмови – питання діяльності іноземних добровольців, функціонування міжнародних підрозділів, особливостей служби в українському війську й ролі сучасних військових технологій, зокрема FPV-дронів, у веденні бойових дій. Окремий тематичний блок присвячений оцінці міжнародної підтримки України, перспективам завершення війни, післявоєнного відновлення держави та відповідальності Росії за воєнні злочини. Герой також розповідає про свій шлях до України, адаптацію до нового середовища, реакцію родини на його рішення та своє бачення майбутнього українського суспільства. Інтерв'ю демонструє війну очима людини, яка свідомо залишила власну країну та долучилася до боротьби за свободу іншої держави, що підкреслює міжнародний характер підтримки України.

Підготовка третього інтерв'ю була спрямована на висвітлення гуманітарного аспекту війни й ролі міжнародного волонтерського руху. Героїнею випуску стала Броук – волонтерка зі Шотландії, яка приїхала до

України після початку повномасштабного вторгнення у 2022 році та залишилася працювати в Харкові й прифронтових районах. Сценарна структура інтерв'ю поєднує особисту історію героїні з аналізом гуманітарних викликів війни. Під час розмови вона розповідає про причини свого приїзду до України, перший досвід перебування під обстрілами, роботу з гуманітарною допомогою та особливості волонтерської діяльності в районах, наближених до лінії фронту.

Особливу увагу приділено темам ризику, моральної відповідальності та людської солідарності. Героїня ділиться спогадами про роботу в Харківській і Донецькій областях, життя в умовах постійної небезпеки, втрату друзів-волонтерів та психологічний вплив війни на її світогляд. Окремі питання стосуються міжнародної підтримки України, ролі донорських організацій, впливу російської пропаганди та ставлення європейського суспільства до війни. Значна частина інтерв'ю присвячена роздумам про майбутнє України, українську ідентичність, стійкість суспільства та важливість збереження людяності навіть в умовах тривалого збройного конфлікту.

Четвертий випуск серії заплановано як продовження тематики міжнародного волонтерського руху та гуманітарної підтримки України. Героїнею інтерв'ю стане Райлі – іноземна волонтерка, яка, як і Броук, бере активну участь у допомозі українському населенню в умовах війни. Концепція інтерв'ю, візуальне оформлення та загальний стиль подачі матеріалу будуть витримані в єдиній стилістиці з попереднім випуском. Сценарій передбачає висвітлення особистої історії героїні, її мотивації до волонтерської діяльності, досвіду роботи в Україні, взаємодії з місцевими жителями та бачення ролі міжнародної спільноти у підтримці України. Використання аналогічних композиційних та візуальних рішень дозволить сформувати цілісне уявлення про діяльність іноземних волонтерів і порівняти досвід різних учасників гуманітарних ініціатив.

П'ятий випуск проєкту буде присвячений українському військовослужбовцю Андрію. Його інтерв'ю продовжить військову тематику, започатковану у випуску з Ігорем, однак дозволить представити інший особистий досвід участі у війні. У центрі розмови перебуватимуть питання

військової служби, бойового досвіду, психологічних викликів війни, взаємодії з побратимами та бачення майбутнього України після завершення бойових дій. Візуальна концепція, формат зйомки та принципи побудови інтерв'ю будуть аналогічними до попередніх випусків серії, що забезпечить стилістичну єдність проєкту. Завдяки цьому інтерв'ю аудиторія матиме можливість ознайомитися з ще однією особистою історією захисника України та поглибити розуміння людського виміру сучасної війни.

Отже, проєкт «Just People» є цілісним документальним медіапродуктом, у якому поєднано військовий, міжнародний та гуманітарний виміри російсько-української війни. Завдяки особистим історіям п'яти героїв проєкт не лише інформує аудиторію про сучасні події, а й сприяє збереженню людських свідчень як важливої складової колективної пам'яті про один із найважливіших етапів новітньої історії України.

Особливістю серії «Just People» є поєднання п'яти різних, але взаємодоповнювальних перспектив сприйняття війни. Український військовослужбовець представляє погляд безпосереднього учасника бойових дій, іноземний доброволець демонструє міжнародний військовий вимір підтримки України, а іноземна волонтерка висвітлює гуманітарний аспект допомоги українському суспільству. Попри відмінності у походженні, життєвому досвіді та формах участі у війні, усіх героїв об'єднує спільне прагнення до захисту України та віра в її майбутнє.

За формою всі матеріали виконані в жанрі авторського документального портретного відеоінтерв'ю. Композиційна структура кожного випуску передбачає вступну частину з представленням героя, основний тематичний блок запитань і завершальну частину, у якій співрозмовники підсумовують власні думки щодо війни, суспільства й майбутнього країни. Під час запису використовувалися відкриті запитання, орієнтовані на розгорнуті відповіді та вільне висловлення своєї позиції. Відсутність постановочних сцен, штучного драматизму та надмірного авторського втручання забезпечує документальність і достовірність представлених історій.

2.5. Особливості оформлення проєкту

У відеоряді застосовано класичну схему зйомки портретного інтерв'ю. Зйомка здійснюється з рівня очей героя, що забезпечує природне сприйняття зображення та відсутність додаткової візуальної деформації. Герой розміщується у кадрі по центру або з незначним зміщенням відповідно до правила третин, що забезпечує композиційну рівновагу та комфортне сприйняття зображення. Ракурс і крупність плану обрано таким чином, щоб максимально зосередити увагу глядача на міміці, жестах та емоційних реакціях співрозмовника. Саме невербальні елементи комунікації є важливим джерелом інформації під час документального інтерв'ю та доповнюють зміст вербальних висловлювань.

Фон кадру є нейтральним або ситуативно значущим і не містить елементів, які могли б відволікати увагу від героя. Особлива увага приділялася глибині кадру та кольоровому балансу, що дозволяє створити комфортне візуальне середовище для перегляду. Природне або додаткове освітлення використовується для забезпечення чіткості зображення та природної передачі кольорів. Основний світловий акцент спрямований на обличчя героя як головний об'єкт уваги глядача. Важливою складовою оформлення проєкту є робота зі звуком. В інтерв'ю відсутній фоновий музичний супровід під час основної частини розмови, оскільки його використання могло б впливати на емоційне сприйняття висловлювань героїв та створювати ефект штучної драматизації. Натомість акцент зроблено на природному звучанні голосу співрозмовника, що сприяє формуванню атмосфери безпосереднього спілкування між героєм та аудиторією.

Структура кожного відео передбачає короткий вступ із представленням героя журналістом та окресленням основних тем майбутньої розмови. Такий підхід дозволяє глядачеві швидко зорієнтуватися в контексті інтерв'ю та зрозуміти його суспільну значущість. Основна частина побудована за логікою послідовного розкриття тематичних блоків без використання авторських коментарів або додаткових пояснень. Це створює ефект прямого діалогу між героєм і аудиторією.

Монтаж проєкту здійснювався з дотриманням принципу мінімального втручання у структуру відповідей респондентів. Під час редагування не змінювалися смислові акценти висловлювань, а монтажні скорочення використовувалися лише для усунення технічних пауз, повторів чи фрагментів, які не впливали на зміст інтерв'ю. Такий підхід відповідає вимогам документальної журналістики щодо збереження достовірності свідчень [6, с. 73-75].

Мовна автентичність героїв була повністю збережена. У субтитрах не здійснювалося редагування суржику, діалектних особливостей чи переходів між мовами. Для першого інтерв'ю характерним є використання суржику та розмовних форм української мови, що відображає мовний портрет героя. Друге інтерв'ю має білінгвальний характер і поєднує українську та англійську мови. Збереження цих особливостей є свідомим редакційним рішенням, оскільки мовлення виступає важливою складовою індивідуальності респондентів і документальної достовірності проєкту.

Для ідентифікації героїв використовуються мінімалістичні графічні елементи у форматі нижніх третин (lower thirds), які містять ім'я, позивний або статус співрозмовника. Таке оформлення дозволяє надати глядачеві необхідну інформацію без перевантаження кадру додатковими візуальними компонентами. Загалом оформлення творчого проєкту підпорядковане головній меті документальної журналістики забезпеченню достовірного та максимально об'єктивного представлення особистих історій учасників російсько-української війни.

2.6.Технічні та програмні засоби

Реалізація творчого проєкту потребувала використання комплексу технічних і програмних засобів на всіх етапах виробництва: підготовки, зйомки, монтажу, обробки звуку, створення субтитрів та подальшого поширення контенту. На етапі підготовки здійснювалася організація комунікації з героями за допомогою цифрових засобів зв'язку, зокрема месенджерів та сервісів обміну

повідомленнями. Це дозволило узгодити дату та місце проведення інтерв'ю, визначити тематичні блоки розмови та обговорити технічні й етичні аспекти майбутньої зйомки.

Безпосередньо під час запису використовувалися цифрові засоби відеофіксації із підтримкою запису у форматі Full HD (1920×1080 пікселів). Така роздільна здатність забезпечує достатній рівень деталізації зображення та відповідає сучасним стандартам виробництва онлайн-відеоконтенту. Зйомка здійснювалася з використанням штатива, що дозволило уникнути тремтіння кадру та забезпечити стабільність відеоряду. Для запису звуку застосовувалися зовнішні мікрофони, які забезпечували кращу якість аудіосигналу порівняно з вбудованими мікрофонами камер або смартфонів. Використання окремих засобів звукозапису дозволило мінімізувати вплив навколишніх шумів та отримати чітке звучання голосів співрозмовників.

На етапі постпродакшну весь процес монтажу відеоматеріалу здійснювався в Adobe Premiere професійній програмі нелінійного відеомонтажу компанії Adobe Systems. Основні операції включали відбір фрагментів інтерв'ю, монтаж відеоряду, кольорокорекцію, налаштування контрастності та яскравості зображення, синхронізацію звуку, усунення технічних дефектів запису та експорт готового матеріалу. Окремий етап роботи був пов'язаний із дотриманням безпеки героя Хіфі. Для цього використовувалися інструменти цифрової обробки відео, зокрема розмиття обличчя та окремих деталей кадру, які могли сприяти ідентифікації особи або місця перебування респондента.

Після завершення монтажу здійснювалася фінальна обробка аудіодоріжки, яка включала нормалізацію рівня гучності, усунення фонових шумів та забезпечення комфортного сприйняття мовлення глядачами на різних пристроях відтворення. Основною платформою для публікації матеріалів обрано YouTube, що дозволяє поєднати можливості відеохостингу, автоматичного субтитрування, аналітики аудиторії та поширення контенту серед широкого кола користувачів. Для додаткового просування проєкту передбачено використання соціальних

мереж Instagram, Facebook та Telegram, де можуть розміщуватися анонси, фрагменти інтерв'ю, цитати героїв та посилання на повні версії матеріалів.

Таким чином, поєднання сучасних технічних засобів відеовиробництва, програм для монтажу та інструментів автоматизованої обробки мовлення забезпечило належну якість реалізації творчого проєкту та відповідність сучасним вимогам цифрової журналістики.

2.7. Зв'язок із творчим доробком (портфоліо)

Творчий проєкт є органічним підсумком журналістської діяльності автора, відображаючи накопичений досвід роботи з документальним та інтерв'ювальним форматом у контексті воєнної тематики. Навички відеозйомки та монтажу, набуті в попередніх роботах, дозволили реалізувати проєкт без залучення сторонніх фахівців, забезпечивши повне авторське виконання та контроль на кожному етапі створення кінцевого медіапродукту.

Вибір тем Курська операція та роль іноземних добровольців відображає журналістську зацікавленість автора у малодосліджених або недостатньо представлених у масмедіа аспектах сучасної війни. Якщо перебіг великих битв широко висвітлюється у новинному форматі, то суб'єктивний досвід конкретної людини, яка «зсередини» бачила і переживала ці події, рідко потрапляє в поле уваги журналістів. Саме цю прогалину й покликаний заповнити творчий проєкт, що одночасно є внеском до формування цифрового архіву живих свідчень про російсько-українську війну.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі на тему «Інтерв'ю як метод збереження історичної спадщини (на прикладі російсько-української війни)» проаналізовано значення усної історії, фіксування спогадів та формування «живого» архіву подій. Доведено, як журналістське інтерв'ю переростає рамки щоденного новинного жанру і стає повноцінним інструментом «усної історії», який дозволяє фіксувати національну пам'ять у режимі реального часу.

На основі опрацювання теоретичної бази та аналізу практичного досвіду – створення документального відеопроєкту «Just People» – доведено, що для запису таких свідчень найкраще підходить саме напівструктуроване інтерв'ю. Це дозволило триматися чіткого плану розмови, але водночас залишати простір для вільної бесіди, що є критично важливим під час комунікації з людьми, які мають важкий воєнний досвід і з якими сухі запитання за шаблоном не працюють.

Велику увагу в роботі приділено методології та психологічним аспектам, що дозволило визначити структурні компоненти етико-психологічної безпеки та маркери ПТСР під час інтерв'ювання травмованих респондентів. Окреслено, як правильно побудувати розмову, щоб виявити емпатію, але уникнути ретравматизації, та як зафіксувати живі емоції за допомогою класичної зйомки з рівня очей без штучного драматизму. Відповідно до третього завдання, у роботі розглянуто мобільну журналістику (MoJo) як сучасний медіаінструмент фіксації свідчень, визначивши її специфіку та технічні стандарти якості. Детально розібрано етичні та безпекові виклики, що виникали під час виробництва контенту, включаючи методи захисту контенту від цифрових фейків. Дотримання принципу «не зашкодь», безпека героїв, збереження військової таємниці та нерозголошення зайвих деталей (локацій чи специфіки операцій) визначено як абсолютний пріоритет, який переважає над спробами зробити матеріал більш сенсаційним чи клікбейтним.

Для виконання четвертого завдання було розроблено власний мультимедійний проєкт (цикл відеоінтерв'ю) на основі теоретичних і практичних засад досліджуваної теми, практичним результатом якого стала серія з п’яти портретних відеоінтерв’ю, розміщених на платформі YouTube.

У межах проєкту вдалося поєднати різні погляди на війну: від досвіду українського танкіста (учасника Курської операції 2024 року) до історій іноземних добровольців та волонтерів із Австралії та Шотландії, які працюють у Харкові та прифронтових зонах. Щоб забезпечити максимальну автентичність і меморіальну цінність, у роботі використано підхід із повною відмовою від фонової музики під час розмов та збереженням природної мови героїв – із їхнім суржиком, розмовними формами чи білінгвальними переходами. Постпродакшн відеоматеріалів виконано в програмі Adobe Premiere із урахуванням цифрового захисту респондентів – зокрема, для одного з іноземних бійців застосовано розмиття обличчя та деталей кадру задля унеможливлення його ідентифікації.

Новизна роботи полягає в аналізі ролі сучасного журналіста як документаліста, який за допомогою доступних технічних засобів та мобільної журналістики створює першоджерела для майбутніх істориків. Створений медіапродукт не є одноразовим контентом: завдяки англомовним субтитрам він адаптований під міжнародну аудиторію, має потенціал для подальшого масштабування і може бути переданий у цифрові архіви чи музеї пам’яті як реальне свідчення про події сучасної історії України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Баланюк Ю. С. Суперечлива культурна спадщина: переосмислення та інтеграція у сучасний культурний та міський простір. *Архітектурний вісник КНУБА*. 2025. № 33. С. 79–88. DOI: https://doi.org/10.32347/2519-8661.2025.33.79-88.

2. Боднар Г. В. Усна історія революції, війни і волонтерства в Україні: як працювати з незавершеним минулим. *Україна – Польща: історична спадщина і суспільна свідомість*. 2023. Вип. 16. С. 268–300. URL: https://ukr-inst.lviv.ua /index.php/ukraina-polshcha/article/view/43 (дата звернення: 11.03.2026).

3. Гапій О., Гринюк Д., Довгань Н. Національна свідомість крізь пам'ять: механізми меморалізації травм війни. *Культурна спадщина та природно-ресурсний потенціал у розвитку туризму та громад: наукові засади, практики, колаборація* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 21 листопада 2025 р.) / упоряд. І. Винниченко. Київ : Геопринт, 2025. С. 141–144. URL: https://geo.knu.ua/wp-content/uploads/2025/12/zbirka.pdf (дата звернення: 07.02.2026).

4. Головко Ю. О. Усна історія сучасної російсько-української війни на сторінках «Українського історичного журналу». *Zaporizhzhia Historical Review*. 2024. № 9. С. 206–214. URL: https://history.znu.edu.ua/index.php/journal/article/ view/2542 (дата звернення: 11.042026).

5. Гудошник О. В., Темченко Л. В. Дискусійні аспекти міждисциплінарної взаємодії журналістики та усної історії. *Синопсис: текст, контекст, медіа*. 2022. № 2. С. 70–79. DOI: https://doi.org/10.28925/2311-259X.2022.2.7.

6. Денисевич О. В. Усна історія: відтворення соціокультурної реальності. *Вісник Книжкової палати.* 2021. № 12. С. 19–23. URL: https://visnyk.ukrbook.net /article/view/260187 (дата звернення: 11.01.2026).

7. Ільницький В. І., Царик Р. Я. Формування історико-меморіального наративу сучасної російсько-української війни. *Zaporizhzhia Historical Review.*

2024. № 8. С. 328–339. URL: https://history.znu.edu.ua/index.php/journal/article/view/2509 (дата звернення: 11.06.2026).

8. Істотні питання політики: культурна спадщина : базовий звіт. Київ : Проєкт RES-POL (Rapid Expert Support for Culture and Media Policies in Ukraine), 2024. 94 с. DOI: https://doi.org/10.70719/respol.2024.01.

9. Ковпак В. Документальні ресурси електронної бібліотеки в стратегічному документно-комунікаційному процесі формування когнітивно-інформаційного суспільства. *Вісник Книжкової палати*. 2022. № 1. С. 33–42. URL: http://visnyk.ukrbook.net/article/view/261565/258013 (дата звернення: 12.06.2026).

10. Нарожна О. В. До питання розслідування пошкодження об'єктів культурної спадщини в умовах війни. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. *Серія: Право*. 2023. Вип. 78. Ч. 2. С. 282–286. URL: https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2023/08/46.pdf (дата звернення: 07.03.2026).

11. Поплавський С. Ю. Історична спадщина як головна складова історичної культури та її роль у розвитку місцевих територіальних громад. *Соціально-гуманітарні виклики сучасності*: збірник наукових праць. Рига : Baltic-Publishing, 2024. С. 315–333. URL: http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/download/502/13359/27945-1?inline=1 (дата звернення: 07.03.2026).

12. Пуківський Ю. Б. Формування та перспективи онлайн-архіву усноісторичних і візуальних джерел «Жива історія». *Архіви України*. 2023. № 2. С. 68–81. URL: https://au.archives.gov.ua/index.php/au/article/view/199 (дата звернення: 11.02.2026).

13. Рачков Є. С. Технології баз даних у збереженні та дослідженні міської культурної спадщини. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. *Серія: Історія.* 2020. Вип. 57. С. 28–56. DOI: https://doi.org/10.26565/2220-7929-2020-57-02.

14. Рибачок О. М. Міжнародні інтегровані цифрові ресурси документальної спадщини архівів, бібліотек, музеїв: етапи створення, стратегії розвитку (80-ті роки XX – 10-ті роки XXI ст.) : дис. ... канд. іст. наук : 27.00.02 / Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Київ, 2018. 242 с. URL: https://nbuv.gov.ua/sites/default/files/disser/dis_1.pdf (дата звернення: 07.06.2026).

15. Рогожа М. Збереження культурної спадщини України в умовах війни: практики міжнародної взаємодії. *Українські культурологічні студії*. 2023. № 1 (12). С. 10–14. URL: https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/eaed1745-68f6-4edb-88fc-44992a598d44/content (дата звернення: 07.02.2026).

16. Сеньків М. Об’єкти культурної та історичної спадщини: шляхи, методи та засоби відновлення. *Шляхи збереження спільної культурної та історичної спадщини* : зб. матеріалів наук.-практ. конф. Львів : Національний університет «Львівська політехніка», 2022. С. 37–46.

17. Тандон А. Перша допомога культурній спадщині у час кризи / пер. та укр. вид. І. Пошивайло. Рим ; Київ : ICCROM ; Національний музей Революції Гідності, 2024. 91 с. URL: https://www.iccrom.org/sites/default/files/publications/2024-07/ukr_fac_handbook_iccrom_2024.pdf (дата звернення: 07.01.2026).

18. Тарангул Л. М., Чернікова І. В., Дрогомирецька Л. Р. Збереження історико-культурної спадщини України як чинник національної ідентичності. *Культурологічний альманах*. 2024. № 1. С. 147–154. DOI: https://doi.org/10.31392/cult.alm.2024.1.18.

19. Хижняк Л. М. Університет у міській культурній спадщині до, під час війни та в післявоєнний період. *Вісник НТУУ «КПІ». Серія: Політологія. Соціологія. Право*. 2023. Вип. 2(58). С. 21–28. URL: https://ela.kpi.ua/server/api/core/ bitstreams/14f47574-d8c7-4d99-8e32-12c11d64a78c/content (дата звернення: 07.04.2026).

ДОДАТОК А
Портфоліо

Інтернет-матеріали:

1. «Як росія знищила освіту в моєму місті». URL: https://svidok.org/notes/iak-rosiia-znishhila-osvitu-v-mojemu-misti
2. «Будучи там, ми втратили все». Інтерв'ю з оборонцем Маріуполя. URL: https://beginner.newmedia.zp.ua/index.php/uk/zhurn-initsiatyva/694-hrebeniuk-artur
3. Податок для бездітних, реєстр тарологів та «унікальний досвід» для ув'язнених. URL: https://beginner.newmedia.zp.ua/index.php/uk/krashchi-publikatsii/701-podatok-dlia-bezditnykh-reiestr-tarolohiv-ta-unikalnyi-dosvid-dlia-uviaznenykh
4. «Саме страшне, що я бачив за цю війну». URL: https://svidok.org/notes/same-strasne-shho-ia-baciv-za-ciu-viinu

Телевізійні матеріали:

1. Озвучування закадрового тексту до вітальної адреси.
1. Безхатченки з Дніпра переїжджають до Норвегії. Таймкод 1:54. URL: https://www.youtube.com/watch?v=xF9jp-pQ_Q4
2. Озвучування закадрового тексту. Через рік після трагедії. У Дніпрі почали ЗНОСИТИ частину ЗРУЙНОВАНОГО росіянами будинку. Таймкод 1:25. URL: https://www.youtube.com/watch?v=NieFAFTZaEU
3. Диво порятунок – кота витягли з-під завалів через 12 годин. URL: https://youtu.be/aKAkxM6tTuo
4. Артефакти козацтва, що століттями були сховані під тоннами води. URL: https://youtu.be/8VYuU3DqHho

ДОДАТОК Б

Теоретичні підходи до вивчення історичної спадщини та історичної пам'яті в сучасному інформаційному просторі

Теоретичний підхід	Сутність підходу	Ключові характеристики	Значення для вивчення історичної спадщини
Культурологічний підхід	Розглядає історичну спадщину як складову культури та результат історичного розвитку суспільства	Акцент на цінностях, традиціях, символах, культурних практиках	Дає змогу визначити місце спадщини у структурі національної культури
Ідентифікаційний підхід	Трактує спадщину як основу формування національної та локальної ідентичності	Орієнтація на історичну тяглість, спадкоємність поколінь, національну самосвідомість	Розкриває роль пам'яток та культурних об'єктів у формуванні ідентичності
Соціокультурний підхід	Розглядає спадщину як чинник суспільного розвитку та соціальної інтеграції	Взаємозв'язок культури, суспільства та історичної пам'яті	Дає можливість досліджувати спадщину як ресурс соціальної згуртованості
Конструктивістський підхід	Виходить із того, що значення спадщини формується суспільством і змінюється відповідно до історичного контексту	Переосмислення минулого, множинність інтерпретацій, суспільні дискусії	Дає змогу аналізувати зміну ставлення до об'єктів спадщини
Підхід «суперечливої спадщини»	Досліджує об'єкти, які викликають суспільні дискусії через складне історичне минуле	Поляризація оцінок, декомунізація, деколонізація, переосмислення символів	Дозволяє оцінити механізми інтеграції складної спадщини у сучасний простір
Інституційний підхід	Вивчає роль державних, наукових та культурних установ у збереженні спадщини	Діяльність архівів, бібліотек, музеїв, університетів	Аналізує механізми охорони, дослідження та популяризації спадщини
Інформаційно-комунікаційний підхід	Розглядає спадщину як інформаційний ресурс, що функціонує у сучасному комунікаційному середовищі	Цифрові платформи, мережеві комунікації, інформаційні потоки	Дозволяє досліджувати нові форми представлення культурної спадщини

Теоретичний підхід	Сутність підходу	Ключові характеристики	Значення для вивчення історичної спадщини
Цифровий підхід	Орієнтований на використання цифрових технологій для збереження та дослідження спадщини	Оцифрування, цифрові архіви, електронні бібліотеки, бази даних	Забезпечує довготривале збереження історичних джерел
Документно-інформаційний підхід	Розглядає документи як основний носій історичної пам'яті	Архівні фонди, музейні колекції, бібліотечні ресурси	Сприяє систематизації та збереженню документальної спадщини
Правовий підхід	Аналізує нормативно-правові механізми охорони культурної спадщини	Законодавче регулювання, міжнародні конвенції, правовий захист	Досліджує систему захисту культурних цінностей
Безпековий підхід	Розглядає культурну спадщину як складову гуманітарної та національної безпеки	Захист від руйнування, незаконного вивезення, воєнних загроз	Дає можливість оцінити ризики для об'єктів спадщини
Кризовий підхід	Вивчає спадщину в умовах воєн, катастроф та надзвичайних ситуацій	Оцінка ризиків, реагування на загрози, відновлення об'єктів	Сприяє розробці стратегій порятунку культурних цінностей
Підхід культурної стійкості (resilience)	Трактує спадщину як чинник подолання криз та відновлення спільнот	Соціальна адаптація, відновлення після втрат, згуртування громад	Досліджує роль культури у підтримці життєздатності суспільства
Міжнародний підхід	Розглядає культурну спадщину як частину світового культурного надбання	Міжнародне співробітництво, програми ЮНЕСКО, транскордонні проєкти	Вивчає міжнародні механізми охорони спадщини
Ресурсний підхід	Розглядає спадщину як ресурс соціального, економічного та туристичного розвитку	Використання культурних об'єктів для розвитку громад і територій	Досліджує потенціал спадщини у місцевому розвитку

Джерело: розроблено автором на основі опрацювання джерел [1-19]

ДОДАТОК В

Сертифікати, грамота

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЖУРНАЛІСТИКИ
«HOUSE OF EUROPE»

Фінансується Європейським Союзом

DEPARTMENT OF JOURNALISM

ГРАМОТА

засвідчує, що

Артур Гребенюк

забезпечив вагомий креативний внесок у створення контенту інформаційно-комунікаційної кампанії

«ДЕколонізація та ДЕокупація територій та мізків»

та сприяв реалізації спільної місії, спрямованої на:

- Популяризацію цінностей громадянського суспільства та формування безпекового інформаційного простору в умовах війни;
- Створення громадянської коаліції студентства, учнівства прифронтового міста України та всіх небайдужих громадян;
- Засвідчення ефективності креативних комунікацій для переосмислення національної ідентичності, посилення комеморативних практик, когнітивної деколонізації та «деокупації».

10 листопада 2025 року

ВІКТОР КОСТЮК
Декан факультету журналістики

Декларація
академічної доброчесності
здобувача ступеня вищої освіти ЗНУ

Я, Абазинський Артур Андрійович, студент 4 курсу, денної форми навчання, факультету журналістика, спеціальність 061 журналістика, адреса електронної пошти artur.abazinskiy.99@gmail.com

- підтверджую, що написана мною кваліфікаційна робота на тему «Інтерв'ю як метод збереження історичної спадщини (на прикладі російсько-української війни)»
- відповідає вимогам академічної доброчесності та не містить порушень, що визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту», зі змістом яких ознайомлений/ознайомлена;
- заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи єідентичною її друкованій версії;
- згоден на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям академічної доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою інтернет-системи, а також на архівування моєї роботи в базі даних цієї системи.

Дата_____ Підпис_____ студент Абазинський А.А.

Дата_____ Підпис_____ науковий керівник Рогова Т.А.

ABSTRACT

The topic of the bachelor's thesis is the interview as a method of preserving historical heritage (on the example of the Russian-Ukrainian war).

The main text is 30 pages long.

The number of sources used is 19.

The purpose of the study is to analyze the transformation of journalistic interviews into a method of preserving historical heritage in the context of the Russian-Ukrainian war, and to apply the methodological and ethical features of recording eyewitness testimony to form a national memory archive.

To achieve the goal of the study, the following tasks were performed:

- analyze the significance of oral history, recording memories, and forming a "live" archive of events;
- determine the structural components of ethical and psychological safety and PTSD markers during interviewing traumatized respondents;
- consider mobile journalism (MoJo) as a modern media tool for recording evidence, defining its specifics, technical quality standards, and methods of protecting content from digital fakes;
- develop an own multimedia project (a series of video interviews) based on the theoretical and practical foundations of the researched topic.

The object of the study is a series of interviews containing oral testimonies of eyewitnesses of the Russian-Ukrainian war, including military personnel, volunteers, and civilians, in the context of forming historical memory.

The subject of the study is the genre-thematic, structural, formal, and content characteristics of recorded interviews with military personnel and civilians.

Formal and content characteristics of the project. The documentary media project "Just People" consists of five video interviews, each lasting 20–25 minutes, created between January and June 2026. The episodes explore the personal experiences of individuals directly connected to the war, including an Ukrainian tanker (participant of the 2024 Kursk operation), as well as foreign volunteers and fighters from Australia

and Scotland. The format combines portrait video interviews and oral history principles, while a completely natural sound design without background music and the preservation of the language authenticity support the atmosphere of verified documentary evidence.

Keywords: journalistic interview, oral history, historical heritage, collective memory, Russian-Ukrainian war, trauma psychology, media ethics, digital archive, "Just People".